TRIBUNAL INDUSTRIJALI

Deċiżjoni Nru 3000

Illum: 31 ta' Mejju, 2024

Każ Numru 3851/JG

Fil-Kwistjoni tax-xogħol

Bejn

Ivan Camilleri (K.I. 360371M)

U

Allied Malta Newspapers Limited

Dwar: Tkeċċija mill-impjieg allegata li hi nġusta

Chairman: Is-Sur Joseph Gerada FCIPD, M.A.(Mediation), IUKB Suisse, Dip.Applied Soc.Stud., MAAT

Introduzzjoni

Il-każ kien riferut lit-Tribunal Industrijali permezz ta' rikors datat 8 ta' Gunju, 2020 permezz ta' l-avukat Dr Ian Spiteri Bailey f'isem is-sur Ivan Camilleri. Matul il-proċess l-avukat Dr Paul Gonzi kien issostitwixxa li Dr Ian Spiteri Bailey. Minn naħa l-oħra s-soċjetà Allied Malta Newspapers plc irrispondiet fil-25 ta' Settembru, 2020 permezz ta' l-avukat Dr Matthew Brincat.

Fir-rigward ta' l-artiklu 78 tal-kap 452 tal-liġijiet ta' Malta, t-Tribunal ma setax jiddeċiedi il-każ fil-perjodu stipulat mill-liġi minħabba d-diversi differimenti mitluba mill-partijiet.

L-appellant kien impjegat bhala ġurnalist anzjan fuq bazi full time għal perjodu indefinit mas-socjeta' Allied Malta Newspapers plc mis-sena 2004, sakemm ġie terminat l-impjieg tiegħu fid-19 ta' Dicembru, 2019 għal-raġunijiet ta' dixxiplina.

L-esponent iħoss illi t-tkeccija tiegħu mill-impjieg kien wiehed inġust u illeċitu għal diversi raġunijiet spjegati fid-dikjarazzjoni tal-każ kif ukoll ir-rikorrenti jgħid li t-tali tkeccija tikkostitwixxi ukoll *wrongful* dismissal.

Minn naħa l-oħra, s-soċjetà' appellata tikkontendi li l-impjieg tar-rikorrenti ġie terminat mis-soċjetà' intimata minħabba raġunijiet gravi, illi jammontaw ghal raġunijiet ġusti u suffiċjenti skont il-ligi u għalhekk l-appellata soċjetà' talbet biex it-talbiet kollha tar-rikorrenti jigu miċħuda.

<u>Fatti tal-Każ</u>

Ir-rikorrenti kien impjegat mas-soċjetà bhala ġurnalist anzjan mat-Times of Malta mill-2004 fuq kuntratt ta' mpjieg indefinit. Hu beda l-ħidma tiegħu bhala ġurnalist korrispondent ta' l-istess gazzetta fl-uffiċċju ta' Brussell. Fl-2010 il-kumpanija għamlet eżerċizzju ta' ristrutturar fejn fl-2012 ir-rikorrenti flimkien mal-familja tiegħu kellhom jirrilokaw lura Malta. F'Malta l-esponent reġa' medd rasu għax-xogħol ġurnalistiku mat-Times of Malta minkejja li l-kundizzjonijiet tax-xogħol kienu inferjuri għal dawk li kellu fi Brussell.

Ir-rikorrenti jgħid li l-ħajja tiegħu fin-newsroom tat-Times of Malta ma kinitx faċli minħabba dak li r-rikorrenti jsejjahlu klikek interni u tentattivi biex ixekkluh fix-xogħol tiegħu ġurnalistiku. Maż-żmien kien hemm tibdil fir-rwoli tat-tmexxija u jispjega li f'xi żmien dan it-tibdil kien favorevoli u drabi oħra difficli għar-rikorrenti, speċjalment meta s-sur Herman Grech kien appuntat Editor in Chief tal-media kollha tas-soċjetà' ref folio 8.

F'Ottubru, 2019, il-gazzetta Malta Today ippubblikat artikolu ref folio 57 fejn kien allegat li r-rikorrenti kien involut f'inċident ta' *shoplifting* minn supermarket fin-Naxxar. Ir-rikorrenti kien ċaħad li qatt għamel *shoplifting* u spjega l-inċident f'kuntest differenti minn dak ippreżentat mill-Malta Today. Is-soċjetà' Allied Malta Newspapers għamlet l-indagni tagħha u anki kkonfrontat lis-sur Camilleri dwar dawn l-allegazzjonijiet. Il-konklużjonijiet tas-soċjetà' wassluha biex l-istess soċjetà' toħroġ stqarrija tiddefendi lir-rikorrenti u tiddeplora dak li kien rappurtat mill-Malta Today.

Nhar id-19 ta' Dicembru, 2019 ir-rikorrenti kien mitlub jitla fl-uffiċċju tad-direttur maniġerjali s-sur Michel Rizzo. Hemmhekk, minbarra s-sur Rizzo, kien hemm iċ-ċerpersin tas-soċjetà' s-sur Paul Mercieca, d-direttur tal-Bord s-sa Helga Ellul u l-Editor in Chief is-sur Herman Grech ref folio 8. F'din il-laqgħa r-rikorrenti ngħata memo/ittra fejn telenka żewġ allegazzjonijiet waħda dwar l-Inċident tax-*shoplifting* u l-oħra dwar *leak* ta' informazzjoni mgħoddija lil terzi b'konnessjoni ma' reat kriminali li l-pulizija kienu qed jinvestigaw dak iz-zmien ref folio 11A. Ir-rikorrenti kien mitlub spjegazzjoni għal dawn l-allegazzjonijiet deskritti mis-soċjetà' bħala

diżastrużi għar-reputazzjoni tal-kumpanija u li jammontaw għal *gross misconduct* li jistgħu jwasslu għat-tkeċċija mill-impjieg.

Ir-rikorrenti ċaħad l-allegazzjonijiet u wara kien mitlub iħalli l-kamra. Xi ftit iktar minn siegħa wara kien mgħajjat lura u ngħata t-tieni ittra fejn kienet tinforma lir-rikorrenti li l-impjieg tiegħu minn mas-soċjetà' kien terminat b'effett immedjat.

Fl-20 ta' Diċembru, 2019 ir-rikorrenti, permezz ta' l-avukat tiegħu bagħat ittra lid-Direttur Maniġerjali s-sur Michel Rizzo fejn talab lis-soċjetà' tirremedja s-sitwazzjoni ref folio 16D. Kien anki ntavolat protest gudizzjarju f'dan ir-rigward ref folio 17E.

Fil-21 ta' Diċembru, 2019 is-soċjetà' ħarġet stqarrija fejn kienet konfermat li r-rikorrenti kien imkeċċi mill-impjieg minn mas-soċjetà' u għaldaqstant informat li s-sur Ivan Camilleri ma kienx aktar membru tal-bord editorjali tal-gazzetta, Times of Malta.

<u>Konsiderazzjonijiet</u>

It-Tribunal kellu quddiemu każ fejn ir-rikorrenti lmenta li ġie mkeċċi inġustament u kontra l-ligi mill-impjieg tiegħu fuq allegata imġieba ħażina, in parti konnessa max-xogħol tar-rikorrenti u in parti konnessa ma' imġieba privata. L-esponent jgħid li dawn l-allegazzjonijiet mhux biss inveritieri imma s-soċjetà' ma kellha l-ebda prova biex tissostanzja l-allegazzjonijiet magħmula fil-konfront tiegħu. Ma' dan iżid li t-tkeċċija tiegħu kienet ukoll kontra l-liġi għaliex ma ngħata l-ebda opportunita' biex jiddefendi lilu nnifsu filwaqt li l-proċess li permezz tiegħu kellu l-impjieg terminat ma kienx skont il-pproċedura tal-ftehim kollettiv u anki nieqes mill-prinċipji ta' ġustizzja naturali.

Minn naħa l-oħra s-soċjetà' tgħid li r-rikorrenti żgwida lis-soċjetà' tant li l-ewwel ħadet pożizzjoni pubblika favur ir-rikorrenti li wara kellha tirtira minnha minħabba informazzjoni ġdida li ġiet għal konjizzjoni tagħha. Ma' dan kien hemm ukoll Inċident ieħor fejn hu allegat li r-rikorrenti għadda nformazzjoni lil terzi li kienu suġġetti għal investigazzjoni kriminali liema mġieba mbarazzat lis-soċjetà' tant, li l-istess reputazzjoni tas-soċjetà' kienet mhedda. Is-soċjetà' targumenta li ċ-ċirkostanzi tal-każ tant kienu diffiċli għas-soċjetà' li ma kellhiex triq oħra ħlief li timxi ma' l-ispirtu tal-ftehim kollettiv jekk mhux ma' l-ittra tiegħu u tkeċċi lir-rikorrenti mill-impjieg.

Għalhekk it-Tribunal ried iħares lejn żewġ aspetti. L-ewwel dwar kif is-soċjetà waslet għad-deċiżjoni billi t-Tribunal iħares lejn l-aspetti proċedurali tal-proċess ta' dixxiplina, l-investigazzjonijiet li saru, is-smiegħ tal-każ u d-dritt għall-appell. Fit-tieni istanza t-Tribunal ried iħares lejn aspetti ta'sustanza tal-każ bħar-raġuni għat-tkeċċija, ċ-ċirkostanzi madwar il-każ, kienx hemm konsistenza fid-deċiżjoni, l-flessibilita' mistennija, l-kuntratt ta' l-impjieg u

n-natura tax-xogħol tal-konvenut kif ukoll il-portata ta' l-azjenda, fost oħrajn. Ebda waħda minn dawn l-aspetti waħidha, ma hi sa tiddetermina l-konklużjoni li jasal għaliha dan it-Tribunal.

Filwaqt li l-Kap 452 (36) ipoġġi l-onoru tar-responsabilta' fuq il-prinċipal biex jikkonvinċi lit-Tribunal li s-soċjetà' kellha raġunijiet validi fil-liġi biex tkeċċi lill-impjegat, jkun it-Tribunal li wara, a bazi ta' l-evidenza ppreżentata jiddeċiedi jekk il-prinċipal ġabx ruħu b'mod raġonevoli meta ddeċieda li jkeċċi lill-impjegat.

Proċedura segwita.

Dwar il-kundizzjonijiet magħruf tal-impjieg, Kap 452 (5) jgħid li l-kundizzjonijiet fi ftehim kollettiv huma l-kundizzjonijiet magħrufin ta' mpjieg għall-impjegati nteressati.

Il-klawsola tad-dixxiplina hija forsi waħda mill-aktar klawsoli mportanti fi ftehim kollettiv għaliex telenka l-proċess li bih tkun eżerċitata l-ġustizzja fuq il-post tax-xogħol meta ħaddiem ikun akkużat bi ksur tar-regoli tal-kumpanija. 452 (2), (5) (1).

Fil-każ ta' Silvio vs Corinthia Palace Company Ltd, il-Qorti ta' l-Appell stqarret li;

> *"Il-kondizzjonijiet u dixxiplini l-ohra tieghu (ftehim kollettiv) ghandhom jitqiesu r-regoli ta' gudizzju li jridu jigu assunti meta tinsorgi xi kwistjoni jew problema bejn l-interessi"*

Prinċipal huwa ġustifikat li jieħu deċiżjoni mingħajr ma neċessarjament jimxi mal-proċess ta' dixxiplina meta l-każ ikun ovvju bħal meta mpjegat jammetti akkuża serja biżżejjed li twassal għat-terminazzjoni ta' l-impjieg. F'ċirkostanzi bħal dawn il-proċess ta' dixxiplina jista' jsir superfluwu għaliex mhux sa jbiddel xejn mill-każ. Iżda meta r-rikorrent jiċħad l-akkużi u jitlob għal smiegħ ġust tal-każ tiegħu allura l-prinċipal huwa obbligat li jagħmel smiegħ xieraq biex ikun ħieles minn bias, ikun trasparenti u d-deċiżjoni finali tkun ibbażata fuq il-fatti.

M'hiex il-funzjoni tat-Tribunal li jibdel l-opinjoni tal-prinċipal ma' dik tat-Tribunal imma biss jekk is-soċjetà' mxietx b'mod raġonevoli fl-azzjonijiet tagħha.

Biex proċess ta' dixxiplina ikun ġust irid isegwi l-prinċipji tal-ġustizzja naturali bħala minimu ta' dak mistenni u fejn hemm ftehim kollettiv jkunu rispettati r-regoli maqbula bejn il-Union u s-soċjetà'.

Il-ftehim kollettiv bejn is-soċjetà' u l-Unjin jispeċifika li;

"all employees are entitled to a fair treatment and to justice. In this regard, employees shall, in case of discipline, invariably be given the opportunity of defending themselves and in serious cases, shall have the right of appeal to the Board of Directors. ref Ftehim Kollettiv pagna 23 folio 185.

Fid-dinja lavorattiva, s-saħa ta' ftehim kollettiv kien spjegat ċar fid-deċiżjoni tat-Tribunal Industrijali 2382 JHP fl-2015 fejn it-Tribunal saħaq li;

> "Ftehim huwa ftehim u irrid jinzamm, 'Pacta sunt servanda'. Dan huwa l-pern ta' din it-tilwima, fejn it-tribunal irid jaccerta li ftehim kollettiv jigi segwit in toto u bl-ebda mod imxellef il-qbil tal-partijiet".

Selwyn jgħid li wieħed mill-modi ta' kif tkeċċija tkun inġusta b'Ingliż *wrongful dismissal* huwa meta;

> *The employer terminates the employment without carrying out the disciplinary procedure which has been incorporated into the employee's contract.*

Selwyn's Law of Employment 21st Edition para 16.6 (d)

Oltre minn dan, il-prinċipji ta' ġustizzja naturali fejn iż-żewġ partijiet fil-konflitt iridu jinstemgħu u li hħdd ma jista' jkun il-ġudikant fil-każ tiegħu stess, huma bażillari u l-minimu mistenni minn kull proċess ta' ġudizzju, speċjalment meta ġudizzju jista' jwassal għat-tmiem ta' mpjieg ta' ħaddiem. Tant li l-Qorti tal-Appell fl-ismijiet Paul Borg vs Awtorita' Dwar it-Trasport Pubbliku 2012 iddikjarat li;

> *"Fl-ahhar nett, ghandu jigi osservat li fil-kuntest tal-principji ta' gustizzja naturali, inghad a propositu, li n-nullita ta' xi decizjoni ghandha tigi pronunzjata anke jekk l-istess decizjoni tkun sostanzjalment gusta".*

Is-soċjetà' għandha ftehim kollettiv li jkopri lir-rikorrenti. Appendix E folio 14 jelenka l-proċedura li biha jitmexxu l-istadji diversi tal-proċess ta' dixxiplina fosthom li l-individwu għandu dritt għal smiegħ ġust, il-possibilita' ta' sospensjoni mix-xogħol għal tul l-investigazzjoni u l-proċess u anki d-dritt għall-appell.

Dwar il-proċedura ta' dixxiplina tal-ftehim kollettiv, is-soċjetà' targumenta li fil-proċedura finali li wasslet għat-tkeċċija tar-rikorrenti kien hemm wisq għaddej biex l-kumpanija setgħat taderixxi mal-ftehim kollettiv b'mod verbatim ref para 50 sottomissjonijiet tas-soċjetà'.

F’dan id-dawl, it-Tribunal ifakkar li jekk prinċipal jittermina l-impjieg ta’ ħaddiem mingħajr ma jsegwi l-proċedura stabilita’, it-Tribunal sa juża kawtela ferm akbar meta sa jeżamina jekk it-tkeċċija kinitx raġonevoli jew le.

Selwyn jagħti qafas ta’ kif jitmexxa proċess ġust ta’ dixxiplina u filwaqt li jgħid li proċeduri ta’ dixxiplina nterni m’għandhomx ikunu mgħobbija b’hafna legaliżmi u formalitajiet żejda, xorta jagħti lista ta’ dak li mistenni minn prinċipal tipiku fosthom;

- *(i) The employee is entitled to know the nature of the charges against him in sufficient detail to enable him to prepare his case,*
- *(ii) An employee should always be given an opportunity to state his case no matter what the circumstances are,*
- *(iii) He should be permitted the right to be represented or accompanied in accordance with procedure,*
- *(iv) He should be informed of his right to appeal to a higher level of management, who have not previously been involved in the decison or to an independent arbitrator.*

Selwyn’s Law of Employment 21st Edition para 12.22

Fil-Każ quddiem it-Tribunal ir-rikorrenti kien mitlub jippreżenta ruħu għal laqgħa mad-direttur maniġerjali bla ma kien jaf x’kien is-suġġett tal-laqgħa. Hemm sab mhux biss lid-direttur maniġerjali imma ukoll liċ-ċerperson tal-bord tad-diretturi, direttur iehor tal-Bord u l-Editur in Chief tal-gazzetta Times of Malta. Ir-rikorrenti ngħata ittra ‘Letter / memo’ ref folio A11, b’allegazzjonijiet serji li jistgħu jwasslu għat-tkeċċija mill-impjieg. Għal dawn l-allegazzjonijiet l-attur kien mitlub biex dak il-ħin stess jipprova l-innoċenza tiegħu dwarhom. L-appellant ċaħad l-allegazzjonijiet u pprotesta li l-proċess addottat kien imur kontra l-ftehim kollettiv filwaqt li talab biex ikun assistit. L-appellant kien mitlub joħroġ mill-kamra u jistenna. Id-direttur maniġerjali jgħid li hu ċempel dak il-ħin lil membri l-oħra tal-bord u mingħandhom ħa l-kunsens biex jittermina l-impjieg tar-rikorrenti. L-appellant ġie mgħajjat lura fil-kamra wara xi siegħa fejn gie mogħti t-tieni ittra tinfurmah li l-impjieg tiegħu kien terminat b’effett immedjat ref folio B13. Ebda nformazzjoni ma ngħata dwar id-dritt għal appell skont il-ftehim kollettiv.

Selwyn jgħallem li hemm tliet kategoriji ta’ smiegħ ta’ każijiet bħal dawn;

(i) l-ewwel smiegħ informali fejn il-prinċipal jisma’ u jiddiskuti ma’ mpjegat dwar xi materja li tkun ġiet għal konjizjoni tas-soċjetà’,

(ii) it-tieni smiegħ huwa fejn il-prinċipal jaħtar investigatur biex jiġbor il-fatti u evidenza dwar materja li tkun ġiet ghal konjizjoni tal-prinċipal u li tista twassal għal passi dixxiplinarji,

(iii) it-tielet smiegħ huwa proċess ta' dixxiplina fejn ċertu prinċipji bażiċi jkunu osservati ghal smiegħ ġust.

Selwyn's Law of Employment 21st Edition para 12.2

Il-fatt li s-soċjetà' użat il-laqgħa tad-19 ta' Dicembru, 2019 biex keċċiet l-attur allura huwa raġonevoli li t-Tribunal jassumi li dan kien smiegħ għall-fini ta' dixxiplina. L-evidenza turi li ma kien hemm ebda preavviż lir-rikorrenti għal din il-laqgħa tant li ma kienx jaf x'kienet l-agenda tal-laqgħa. L-attur ġie ppreżentat b' 'letter / memo' u mhux '*charge letter'* tant li l-istess prinċipal jirreferi għal allegazzjonijiet u mhux akkuzi. Filwaqt li l-attur ċaħad l-allegazzjonijiet, il-Bord kompla bil-proċess minkejja li l-attur ma ngħatax l-opportunita' li jipprepara lilu nnifsu għad-difiża. B'konsegwenza ta' dan il-Bord ma semax il-verżjoni tal-fatti kif jafhom l-attur. Ir-rikorrenti anqas ma ngħata ċ-ċans li jikkonsulta jew ikun assistit. Fi spazju ta' madwar siegħa u nofs, r-rikorrenti kellu l-impjieg tiegħu terminat. L-attur anqas ma kien infurmat bid-dritt tiegħu fil-ftehim kollettiv għall-appell mid-deċiżjoni.

Is-soċjetà' tressaq l-argument illi fid-dawl tal-*leak* ta' l-informazzjoni li ħarġet minn proċess fil-qorti fl-għodwa tad-19 ta' Dicembru, 2019 u l-ħsieb tas-soċjetà' li dan il-*leak* seta' twettaq mir-rikorrenti a bazi ta' dak li suppost qal is-sors li kien magħruf biss lil l-Editur s-sur Herman Grech, id-direttur maniġerjali jistqarr li f'dawn iċ-ċirkostanzi s-soċjetà' kellha tieħu deċiżjonijiet kritiċi biex issalva r-reputazzjoni tagħha u anki s-sigurtà tal-ġurnalisti ref folio 341. Minħabba f'hekk, jidher ċar li s-soċjetà' kellha għaġla kbira tittermina l-impjieg tar-rikorrenti minħabba dak li ħasbet setgħu jkunu l-konsegwenzi fuq is-soċjetà'. It-Tribunal japprezza li l-isfond storiku li jinkwadra l-każ tal-*leak* u kemm dan kien ta' sfida partikolari għall-maniġment iżda dawn is-sitwazzjonijiet huma xorta *'another day at the office'* ghal maniġment u b'hekk ma jnaqqas xejn mir-responsabbiltà' tal-prinċipal li jaġixxi korrettament skont il-liġi.

Il-ftehim kollettiv jipprovdi li impjegat jista' jiġi sospiż sakemm isiru l-investigazzjonijiet u l-proċess ta' dixxiplina u għalhekk is-soċjetà' kellha alternattiva li biha setgħat timmitiga s-sitwazzjoni. Kienet għażla żbaljata tas-soċjetà' li ma għamlitx użu ta' dan il-provediment fil-ftehim kollettiv.

Kien żball ukoll tas-soċjetà' li meta l-attur ċaħad l-allegazzjonijiet minflok assigurat li r-rikorrenti jingħata smiegħ xieraq skont il-liġi u l-ftehim kollettiv, baqat għaddejja bil-proċess. F'dak il-mument il-prinċipal kellu jwaqqaf il-proċess biex l-attur jingħata ċ-ċans li jipprepara d-difiża tiegħu u jkun assistit.

Kien żball ukoll tas-soċjetà' meta ħalliet lid-direttur maniġerjali jkun preżenti għal proċess meta l-ftehim kollettiv jipprovdi li fil-każ ta' appell mid-deċiżjoni jrid isir quddiem l-istess direttur maniġerjali. Il-preżenza tiegħu fil-proċess effettivament għalqet il-possibilita' ta' appell mid-deċiżjoni li r-rikorrenti seta' kellu. Ħadd ma jista' jiġġudika l-każ tiegħu stess – *nemo judix in causa sua.*

Għalhekk is-soċjetà' qatt ma setgħat tassumi li jekk timxi mal-proċess ta' dixxiplina skont il-ftehim kollettiv, ma kien sa jbiddel xejn u tikkonkludi li xorta waħda kienet sa ssib lir-rikorrenti ħati. L-ittra legali mibgħuta f'isem ir-rikorrenti lis-soċjetà' l-għada tad-deċiżjoni li jitkeċċa mill-impjieg ref folio D16 u l-protest ġudizzjarju ref folio E17 kienu sinjali ċari biżżejjed u fil-ħin biex is-soċjetà' tirrifletti sewwa fuq l-azzjonijiet tagħha.

Għaldaqstant meta l-ftehim kollettiv jgħid speċifikament li *employees shall, invariably be given the opportunity to defend themselves*, s-soċjetà' kienet taf ben tajjeb dak li kien mistenni minnha u għalhekk żbaljat meta għaġġlet u ma mxietx mal-proċedura ta' dixxiplina kif elenkata fil-ftehim kollettiv.

It-Tribunal ma waqafx hawn, eeżamina aspetti oħra.

L-investigazzjonijiet

Il-kwalità ta' l-investigazzjoni hija determinanti biex prinċipal jagħmel deċiżjoni jekk għandux imur għal proċess ta' dixxiplina jew le. Prinċipal tipiku jikkonsidra sewwa materji bħal provi jew għajdut, preġudizzji u l-interessi ta' min qed jallega u l-element ta' korraborazzjoni ta' l-evidenza ppreżentata, fost oħrajn. Dan huwa speċjalment importanti meta l-proċess ta' dixxiplina jista' jwassal għat-terminazzjoni ta' l-impjieg. Għalhekk qatt m'għandha tittieħed azzjoni dixxiplinarja mingħajr investigazzjoni mill-prinċipal.

Ir-raġunijiet li s-soċjetà' tagħti għad-deċiżjoni tat-terminazzjoni huma kollha bbażati fuq l-informazzjoni li ġabru d-Direttur Maniġerjali s-sur Michel Rizzo u l-Editur in Chief s-sur Herman Grech. Għalhekk it-Tribunal ħares lejn il-kwalita' ta' investigazzjoni li dawn għamlu fil-każ tal-Valyou u dak tal-*leak* ta' informazzjoni.

Minkejja li l-Editur in Chief jgħid li hu ma kienx qed jinvestiga lir-rikorrenti, r-rwol tiegħu fil-każ tax-*shoplifting* u tal-*leak* ta' informazzjoni jippuntaw fid-direzzjoni ta' investigatur. It-Tribunal mhux sa jgħid lis-soċjetà' lil min għandha tappunta biex jinvestiga allegat ta' imġieba ħażina ta' impjegat. Li hu żgur huwa l-fatt li l-investigazzjoni f'dan il-kuntest trid tkun intiża biex twassal għal xi tip ta' evidenza li tista tiġi eżaminata waqt smiegħ xieraq. Ġurnalist għandu d-dritt kollu li jistrieħ fuq is-sorsi tiegħu meta jikteb storja imma meta ssir allegazzjoni fuq

mpjegat dwar nuqqas fil-ħajja lavorattiva tiegħu, li wieħed jistrieħ fuq is-sors mingħajr ma jista' jiġi identifikat biex jiġi eżaminat, żgur li mhux biżżejjed. L-evidenza għal fini ta' proċess dixxiplinarju jrid ikun eżaminabbli.

Għaldaqstant informazzjoni miġbura minn ġurnalist biex jibni storja m'għandha x'taqsam xejn ma' ġbir ta' evidenza biex isir smiegħ xieraq ta' każ ta' dixxiplina. Li kieku mhux hekk, kieku l-ġurnalisti kollha jkunu f'qagħda enormi ta' vulnerabilita' għaliex sempliċiment allegazzjoni sostnuta biss minn sors mhux magħruf u mhux eżaminat tista' twassal lil kull ġurnalist biex jitkeċċa mix-xogħol.

F'dan il-każ, kredibbli kemm kien kredibbli s-sors f'għajnejn l-Editur in Chief qatt ma seta' jilħaq il-livell aċċettabbli bħala evidenza kredibbli quddiem dan it-Tribunal jekk mhux eżaminat. It-Tribunal jinnota ukoll il-mod differenti li bih l-Editur in Chief, tratta mal-ġurnalist Ivan Martin u l-ġurnalist Ivan Camilleri minħabba li għandhom l-istess isem. Filwaqt li ta' l-ewwel kien intervistat informalment dwar il-*leak* u l-fatt li jaqsam l-istess isem ma' Ivan Camilleri, l-Editur kellu prijoritajiet oħra fil-każ tar-rikorrenti u għażel li ma jintervistahx.

Dan kompla żied element ieħor ta' bias fil-mod kif kienet qed tinġabar l-informazzjoni.

> *When a disputed allegation is made against an employee, a careful and conscientious investigation must be carried out, and the investigator must focus no less on evidence which may exculpate the employee, or at least point to his innocence.*

Selwyn's Law of Employment 21st Edition para 12.2

Bl-istess mod, il-Bord naqas meta ma għamilx distinzjoni bejn investigazzjoni ġurnalistika li għandha r-regoli tagħha u investigazzjoni għal fini lavorattivi li ukoll għandha r-regoli tagħha u jridu jiġu rispettati. Il-Bord żbalja meta aċċetta bħala fatt il-kelma ta' l-Editur li s-sorsi tiegħu kienu kredibbli biżżejjed biex jiġu emnuti anki mingħajr ma jkunu magħrufa u eżaminati mill-Bord. Il-Bord ħalla l-investigatur jinfluwenza l-proċess bil-bias ta' dak li ppreżenta quddiem il-Bord meta xogħol il-Bord kien li b'mod oġġettiv jevalwa l-fatti u a bażi tagħhom jiddeċiedi b'ġustizzja.

Irid jingħad li fil-każ ta' l-allegat *shoplifting* id-direttur maniġerjali ħa rwol ta' investigatur u rwol ta' ġudikant u anki rwol ta' interpretu bejn il-persuni preżenti fil-laqgha tad-19 ta' Dicembru, 2019 u d-diretturi li ma kienux preżenti għal laqgha imma parteċipi fid-deċiżjoni finali. Tliet rwoli li għal fini ta' ġustizzja u trasparenza qatt ma kellhom jitħalltu.

Id-Direttur Maniġerjali investiga b'mod attiv il-każ tal-Valyou, anki kien ikun miżmum infurmat b'dak li s-sorsi kienu qed iwasslu lil l-Editur in Chief kemm fuq il-każ tal-Valyou u anki fil-każ tal-*leak*. L-esponent kien ukoll il-persuna li ma' oħrajn ifformola l-ittri li ngħataw lir-rikorrenti fil-jum tad-19 ta' Diċembru, 2019. Kien ukoll il-persuna li ċempel lid-diretturi l-oħra li makienux preżenti għas-smiegħ biex filwaqt li jispjega dak li sar, iġib il-kunsens tagħhom biex jitkeċċa mill-impjieg l-appellant. Taħlita ta' rwoli dak li bil-lingwa Ingliża jsejħulu '*enmeshment*' li ma halliet ebda ċans lir-rikorrenti jiddefendi lilu nnifsu għaliex ma kellu l-ebda kontroll ta' din is-sitwazzjoni.

> *A person who is a witness in an investigatory proceedings should not act as a judge in disciplinary proceedings otherwise this could be regarded as a breach of the principle of natural justice.*

Selwyn's Law of Employment 21st Edition para 12.9

Ic-Charge letter u letter of termination

Is-soċjetà' tgħid li ħarġet '*charge letter'* biex tkun konformi mal-ftehim kollettiv. Meta fil-passat is-soċjetà' ħarġet '*charge letters'* lir-rikorrenti, l-ittra kienet turi ċar li kienet '*charge*', ref folio HR file 166. L-ittra tad-19 ta' Dicembru, 2019 ma turix li hija '*charge letter'* tant li t-tieni ittra fl-istess jum tirreferi għal ta' l-ewwel bħala letter / memo u mhux '*charge letter'*.

Il-ftehim kollettiv jispeċifika li meta jinħareġ ic-'*charge*', l-impjegat għandu ħamest'ijiem ċans biex jipprepara d-difiża tiegħu. F'dan il-każ il-letter / memo ma tagħtix din l-opportunita' lir-rikorrenti. Dak li s-soċjetà' qed tirreferi għalih bħala '*charge letter'* mhiex konsistenti ma' sitwazzjonijiet simili fil-passat.

Il-ftehim kollettiv jipprovdi biex l-impjegat ikun assistit meta jidher quddiem il-bord tad-dixxiplina. F'dan il-każ, din l-opportunita' ma ngħatatx anqas. Il-Human Resource Maniger li għandu l-prerogattiva li jiddeċiedi fuq il-każ saħansitra anki li jissospendi mpjegat, jgħid li hu ma kienx involut fil-każ u kien maqbuż mill-proċess għajr għal parir li kien mitlub jagħti dwar x'jgħid il-ftehim kollettiv. L-espert ta' kif jitmexxew proċessi ta' dixxiplina u li għandu l-obbligu li jaderixxi ma' dak il-ftehim li s-soċjetà' tkun ghamlet mal-Unjin, tħalla kompletament barra minn kull involviment fil-proċess. Haġa li t-Tribunal sab stramba ħafna.

Fl-ewwel ittra s-soċjetà tikkonkludi li dak li kienet qed tippreżenta kienu allegazzjonijiet;

" due to the serious allegations" ref folio A12

Minn naħa l-ohra, '*charge letter'* tipika teħtieġ aktar minn allegazzjonijiet imma akkużi speċifiċi li a bażi tagħhom min jakkuża jkun sa jġib il-provi meħtieġa. Mhux biss dan ma sarx imma s-soċjetà' bi ksur ta' prinċipju bażiku ta' ġustizzja li min jakkuża jrid jipprova, talbet lir-rikorrenti li fil-konfront ta' dawn l-allegazzjonijiet, ikun hu li jipprova l-innoċenza tiegħu. B'din l-asserzjoni s-soċjetà' qed turi li kellha problema biex iġġib il-provi fil-konfront tar-rikorrenti u tipprova l-każ tagħha. Minflok riedet lil l-istess rikorrenti jagħmlilha xogħolha u jipprova hu l-innoċenza tiegħu. Din ma hija xejn ħlief assurdita li t-Tribunal ma jistennix.

Fil-każ bid-deċiżjoninumru 2789 datat 06.12.2021 bl-ismijiet Owen Catania vs Fiona Farrugia, it-Tribunal Industrijali jiċċita d-deċiżjoni numru 3244/14 deċiża fit-28 ta' Frar, 2020 (Emanuel Mifsud vs AX Hotels Operations Ltd) fejn jintqal li

> *"L-addebitu tan-nuqqas jew ta' l-imgieba hazina jrid ikun specifiku, jigifieri ghandu jkun formulat b'mod car ta' l-aspetti essenzjali u materjali tal-fatt denunzjat. Mhux accettat allura li l-addebitu jkun bazat fuq semplici suspettit vagi jew ridott ghal-alluzjonijiet generici".*

It-Tribunal ħares ukoll lejn l-ittra ta' terminazzjoni fejn tiċċita li s-soċjetà' kellha biżżejjed evidenza biex tikkonkludi li kellha suspett raġonevoli biex tittermina l-impjieg tar-rikorrenti. Il-Qorti ta' l-Appell Inferjuri Eileen Leone Ganado vs Link School of Languages Ltd qalet li d-deċiżjoni trid tkun ibbażata fuq fatti li jirriżultaw mill-provi. Għalhekk biex is-soċjetà' tikkonkludi li kellha raġunijiet suffiċjenti biex tkeċċi lir-rikorrenti, s-soċjetà' kellha tippreżenta evidenza biex tkun eeżaminata waqt li r-rikorrent ikollu l-opportunita' biex jiddefendi ruħu.

Fil-każ ta' l-Inċident tal-*leak* dak li s-soċjetà ssejjahlu suspett raġonevoli kien ibbażat fuq sors li allega li r-rikorrenti kien ta tip off lil terzi, meta l-istess ġudikanti fil-każ la jafu min hu dan is-sors u wisq anqas eżaminaw xi evidenza. Kien ikun biss wara smiegħ xieraq u trasparenti, fejn jitressqu l-provi u jsiru l-kontro argumenti mill-akkużat li s-soċjetà' setgħat tkun moralment konvinta u tasal għal konklużjoni oġġettiva li għandha raġuni raġonevoli li ssib lir-rikorrenti ħati kif akkużat. F'dan il-każ dan ma sarx.

It-Tribunal ħares lejn aspett ieħor tat-Termination Letter ref folio B 13 fejn is-soċjetà' tidher li qed tpoġġi piż fuq id-deċiżjoni tat-tkeċċija għal inċidenti li seħħew f'Ġunju tal-2013, Mejju ta' 2016 u Settembru tal-2018 liema nċidenti ma deheru mkien fl-ittra li ngħata lir-rikorrenti aktar kmieni fl-istess jum, ref folio A11. Jekk dawn ma deherux bħala akkużi, r-rikorrenti ma setax jiddefendi lilu nnifsu dwarhom għalhekk is-soċjetà qatt ma setgħat b'mod ġust tiddixxipplinah dwarhom. Huwa prinċipju bażiku ta' ġustizzja li jekk wieħed jiġi ċensurat irid ikun jaf fuqhiex u li jingħata ċ-ċans li jiddefendi lilu nnifsu.

Il-Qorti ta' l-Appell, fil-każ James Buhagiar v Jani Ltd, qalet li nuqqas proċedurali hu wieħed mill-fatturi li t-Tribunal irid jqis meta jiġi biex jiddetermina jekk id-deċiżjoni tal-prinċipal kinitx raġonevoli.

Għalhekk it-Tribunal jikkonkludi li kien hemm ksur flagranti tal-ftehim kollettiv li ħoloq żbilanċ fl-ekwita bejn il-partijiet li rrendiet lir-rikorrenti f'pożizzjoni mpossibbli biex jiddefendi lilu nnifsu u li jkollu ċans ġust għal smiegħ xieraq.

It-Tribunal xorta waħda ma waqafx hawn imma ħares lejn aspetti oħra fosthom ir-raġunijiet tat-tkeccija.

Il-każ tal- Valyou Supermarket

F'Ottubru, 2019 il-gazzetta Malta Today ippubblikat artikolu fejn allegat li r-rikorrenti kellu Inċident ta' *shoplifting*. L-esponent appellant stqarr pubblikament fuq il-facebook page tiegħu u anki mas-soċjetà' appellata li dan kien nuqqas ta' żvista meta nesa jtella prodotti li kienu fuq wara tat-trolley. Hu jispjega li kif i nġibditlu l-attenzjoni mill-kaxxiera huwa ħallas għal dak kollu li xtara u skuża ruħu. Hu jikkontendi li ma kien hemm l-ebda każ ta' serq ref folio 57 – 66.

Is-sur Ray Mintoff direttur tal-Valyou jixhed li meta ra l-video tas-CCTV camera kien ra lir-rikorrenti ħiereġ b'xi oġġetti fit-trolley li kien għadu ma ħallasx għalihom imma kif inġibdet l-attenzjoni tiegħu għal dan, ħallas fil-pront u skuża ruħu.

Is-sur Herman Grech jixhed li dakinhar li ħarġet l-istorja, kien iltaqa' mad-Direttur Maniġerjali u ma' l-edituri l-oħra tas-soċjetà' flimkien mar-rikorrenti fejn semgħu l-verżjoni ta' l-esponent appellant is-sur Camilleri u anki ċemplu lid-direttur tas-supermarket s-sur Ray Mintoff biex jieħdu l-verżjoni tiegħu. Il-konklużjoni kienet li l-fatti kif spjegati mis-sur Mintoff kienu differenti minn dawk ippubblikati fil-gazzetta Malta Today. Għalhekk is-soċjetà' ħarġet stqarrija biex tiddefendi lir-rikorrenti u tiddeplora l-istorja kif ħarġet fil-Malta Today - ref folio 42 u folio 143.

Herman Grech iżid li f'Dicembru 2019 hu u d-Direttur Maniġerjali s-sur Michel Rizzo marru għand id-direttur tal-Valyou s-sur Ray Mintoff biex jindagaw dwar l-għajdut li kien qed jaslilhom, li effettivament l-istorja tax-*shoplifting* kif ippreżentata mir-rikorrenti lis-soċjetà', ma kinitx veritiera. Ix-xhud jgħid li s-sur Ray Mintoff qallhom li r-rikorrenti kien ħa diversi oġġetti mis-supermarket u l-figura ta' dan kienet gholja hafna ref 144. Is-sur Mintoff iżid li għalkemm provi ta' serq ma kellux xorta kien ftiehem mar-rikorrenti biex dan, iħallas ħamest'elef ewro u kollox jieqaf hemm. Is-sur Herman Grech anki għamel telefonata lis-sur

Philip Borg li hu direttur ieħor tal-Valyou fejn dan ta' l-aħħar qallu biex joqgħod fuq dak li kien qallu d-direttur l-iehor s-sur Ray Mintoff ref folio 283.

Ir-rikorrenti jgħid li dan l-arranġament tal-ħamest'elef ewro daħal għalih mhux għaliex kien ħa xi haġa li mhiex tiegħu imma għaliex ma riedx li ħaga bhal din teskala minħabba l-pożizzjoni pubblika li hu kellu bħala ġurnalist ref sottomissjonijiet 9.20.

Is-sur Rizzo jixhed li din il-verżjoni ma kellha x'taqsam xejn ma' l-ewwel verżjoni tas-sur Mintoff u għalhekk ħass li abbazi ta' dak li kien qed jgħid id-direttur tal-Valyou, il probabbilita kienet li l-gazzetta Malta Today kellha ragun ref 73. Is-sur Rizzo argumenta li b'din is-sitwazzjoni, s-soċjetà' emmnet li fl-impjieg tagħha kellha ġurnalist li ma qalx il-verita' u li minħabba f'hekk is-soċjetà' kien sa jkollha tikkoreġi l-stqarrija li kienet ħarġet favur ir-rikorrenti u tati raġun lil kompetitur tagħha.

Minn naħa l-oħra s-sur Mintoff xehed li ħassu ppressat mis-sur Herman Grech u s-sur Michel Rizzo fejn ta' l-ewwel anki għamel pressjoni fuq il-partner fin-negozju s-sur Philip Borg biex l-istess Mintoff jiltaqa mas-sur Herman Grech. Skont is-sur Mintoff din il-pressjoni saret biex jgħidilhom li r-rikorrenti kien seraq meta hu jikkontendi li ma kellu ebda prova ta' dan;

"*I never accused him, I was only investigating*" – ref folio 233.

Is-sur Mintoff ikompli jgħid li sur Grech u s-sur Rizzo riedu din l-evidenza biex skont huma, jkeċċuh mill-impjieg;

"le qalli car u tond li biex jippruvaw ikeccuh" ref 233.

Inċidenti li jseħħu barra l-post tax-xogħol minn mpjegati huma normalment kwistjonijiet personali li l-prinċipal m'ghandux ikollu nteress fihom. Iżda, dan jiddependi mit-tip ta' xogħol li l-impjegat għandu, il-grad u r-rwol li jokkupa fil-post tax-xogħol tiegħu, n-natura ta' l-Inċident innifsu u l-effett li jista' jkollu fuq in-negozju tal-prinċipal u anki l-effett fuq l-impjegati l-ohra.

Selwyn's Law of Employment 21st Edition jghid li;

> *If it can be said that the conduct in question has an adverse effect on the employer's business then a dismissal may be fair.* para 17.137

F'dan il-każ, ir-rikorrent kien ġurnalist anzjan, persuna magħrufa fil-media, jopera fin-negozju ta' l-aħbarijiet u tal-kredibilita'. Għaldaqstant, allegazzjoni ta' *shoplifting* fuq

ġurnalist ewlieni ta' gazzetta ewlenija fil-pajjiż, żgur kien sa jkollha effett fuq in-negozju tal-prinċipal u anki fuq il-kollegi li joperaw fl-istess newsroom.

Għalhekk is-soċjetà' għamlet sew li tinvestiga l-għajdut li kien qed jaslilha u huwa raġonevoli li nvestigaturi indagaw sewwa l-fatti speċjalment meta jkun hemm verżjonijiet differenti tal-każ. Il-ħlas ta' ħamest'elf ewro li r-rikorrenti għamel lis-sur Mintoff mhiex fiha nnifisha ammissjoni ta' serq imma hija nformazzjoni direttament relatata ma' l-inċident tax-*shoplifting* u għaldaqstant huwa raġonevoli li s-soċjetà' ħassitha aggravata meta din l-informazzjoni ma ħarġitx meta r-rikorrenti kien intervistat mill-maniġment. Bħal ma r-rikorrenti ħass li kellu bżonn l-appoġġ tas-soċjetà' biex jipproteġi r-reputazzjoni tiegħu daqstant ieħor is-soċjetà' kellha l-bżonn ta' l-appoġġ tar-rikorrenti fil-forma ta' informazzjoni relevanti biex is-soċjetà' tagħraf tipproteġi r-reputazzjoni tagħha. Żbalja r-rikorrenti meta informazzjoni bħal din ma' kinitx żvelata lis-soċjetà' fil-ħin.

Minn naħa l-oħra min jinvestiga jrid ikun kemm jista' jkun oġġettiv u jagħmel ħiltu kollha biex fl-investigazzjoni tiegħu jagħti ukoll piż lil dawk l-elementi u ċirkostanzi li b'xi mod jippuntaw lejn l-innoċenza ta' dak investigat. Li nvestigaturi a priori jgħidu li l-intenzjoni tagħhom hija li jkeċċu l-appellant mill-impjieg huwa sinjal l-aktar ċar li l-investigazzjoni hija *biased* u għalhekk serjament nieqsa minn kredibbli għal fini ta' ġustizzja. Investigazzjoni nieqsa mill-oġġettivita mhiex investigazzjoni kredibbli.

Fil-kuntest li l-istess kap ta' l-HR li fuqu taqa' r-responsabbiltà' primarja li jagħmel investigazzjonijiet bħal dawn, tħalla barra kompletament minn dan il-proċess, kif ukoll id-Direttur Maniġerjali nvolva ruħu attivament fl-investigazzjoni meta quddiemu isiru l-appelli minn deċiżjoni dixxiplinarja, l-element ta' bias fil-każ ikompli jikber u mhux jonqos.

Għalhekk filwaqt li jidher li kien hemm ġustifikazzjoni biex is-soċjetà' tieħu passi dixxiplinarji dwar dan il-każ, il-fatt li l-investigazzjoni telqet minn premessa ta' ħtija rrendiet l-investigazzjoni irrelevanti għal dan it-Tribunal.

Tip off lil terzi

Fid-19 ta' Dicembru, 2019 l-istess jum li fih kien ġie mkeċċi r-rikorrent mill-impjieg tiegħu, s-sur Herman Grech u ġurnalisti ohra tat-Times of Malta saru jafu waqt smiegħ fil-Qorti fil-kawza dwar Yorgen Fenech, hin 13.18 pm, li f'konversazzjoni bil-mowbajl fown bejn Yorgen Fenech u zijuh Ray jingħad li kien hemm xi ġurnalist li kien informa lil Yorgen Fenech li l-pulizija kienu qed isegwuh ref folio 87 and folio 90.

Minkejja li x-xhieda fil-qorti la ssemmi isem ta' ġurnalist u anqas il-gazzetta li jaħdem magħha, il-Direttur Maniġerjali s-sur Michel Rizzo qal li kellhom sors li kien informahom li

l-ġurnalist kien Ivan Camilleri. Dan is-sors kien ta' l-Editur in Chief is-sur Herman Grech u għalhekk kien anonimu ghad-Direttur Maniġerjali. Is-sur Rizzo iżid li s-sur Herman Grech kien kellmu dwar dan xi jiem qabel u għalhekk kien qed jistenna li din l-istorja kienet sa toħroġ fil-media. Infatti s-sur Grech jixhed li kellu l-ewwel tagħrif dwar il-possibilita ta' *leak* mir-rikorrenti minn Mejju jew Gunju ta' l-istess sena. Dan kien korroborat mill-Managing Director ref 345 meta spjega li hu kien jaf li s-sur Herman Grech kien jitkellem mar-rikorrenti dwar l-inkontri ġurnalistiċi li dan ikollu ma' Yorgen Fenech – ref folio 145. Sa Dicembru, 2019 stess l-Editur in Chief xehed li kien għadu jirċievi nformazzjoni dwar il-*leak* mingħand is-sors tieghu ref folio 145.

Minkejja dan is-soċjetà' ma hasset l-ebda bzonn li formalment tinvestiga sitwazzjoni li skont hi kienet diżastruża għall-kumpanija. It-Tribunal jistaqsi jekk kienet daqshekk serja s-sitwazzjoni għaliex is-soċjetà' ma appuntatx investigazzjoni mmedjata imma qagħdet tistenna sakemm din l-istorja toħroġ fil-media? Principal tipiku li jkollu suspetti li mpjegat tiegħu qed jikser regoli bazici tax-xogħol jipprova jimminimizza l-ħsara billi jieħu kontroll tas-sitwazzjoni u formalment jinvestiga u jieħu passi u mhux iħalli s-sitwazzjoni tiġi kontrollata jekk mhux ukoll manipulata minn terzi anzi mill-istess kompetituri.

Fix-xhieda tas-Supretendent Keith Arnaud joħroġ car li għalkemm il-pulizija kienu jafu li Yorgen Fenech kien infurmat bl-arrest imminenti tiegħu, il-pulizija ma setgħux jgħidu kif u min seta' nfurmah. Is-supretendent Arnaud seta biss jikkonferma li l-gurnalist Ivan Martin kien għamel l-aħħar kuntatt tiegħu b'sms ma' Yorgen Fenech fid-9 ta' Lulju, 2019 filwaqt li Ivan Camilleri kien għamel l-aħħar kuntatt tiegħu b'sms ma' Yorgen Fenech fid-19 ta' Novembru, 2019 ref folio 212. Dawn ma kienux l-unici ġurnalisti tat-Times of Malta li kienu jikkomunikaw ma' s-sur Yorgen Fenech jew li kienu isegwu din l-istorja ref folios 123,124. Dan jagħmilha aktar importanti għas-soċjetà' biex tikkonduci investigazzjoni oġġettiva għaliex kien hemm diversi elementi li kienu jeħtieġu eżami sewwa.

L-informazzjoni li ħarġet fil-qorti fl-ghodwa tad-19 ta' Dicembru ħolqot paniku lis-soċjetà' għaliex fehemet li l-istess informazzjoni setgħat tgħamlilha l-ħsara għar-reputazzjoni tagħha. Is-soċjetà', quddiem l-inazzjoni tagħha ta' hafna xhur meta naqset li tieħu passi fuq l-allegati *leaks* li kienet diġa taf bihom, riedet tikkumpensa b'laqgħa mgħaġġla fl-istess jum bit-tama li tiskopri l-verita'. Tant li minflok iffaċċjat lill-appellant b'akkużi speċifiċi talbitu biex jipprova l-innoċenza tiegħu għall-allegazzjonijiet li ppreżentatlu. Meta wieħed iżid li l-appellant ma kellux żmien jipprepara u anqas ikun assistit, allura din il-laqgħa kienet biss wahda investigattiva iżda mal-mument li r-rikorrenti ċaħad l-allegazzjonijiet, il-Bord bidel il-funzjoni tiegħu f'wieħed ta' dixxiplina u r-riżultat kien li fi spazju ta' ftit aktar minn siegħa, l-appellant tkeċċa mill-impjieg. Is-soċjetà' żbaljat meta ħaltet dawn iz-zewg funzjonijiet relatati imma li jridu jinżammu separati. Dak li joħroġ mill-investigazzjoni jista' jwassal għal

passi dixxiplinarji imma proċess ta' investigazzjoni qatt ma jista' jinbidel fi proċess ta' dixxiplina.

Jekk wieħed kellu jaċċetta li xi ħadd bħal l-Editur in Chief jistrieħ fuq is-sors għaliex hija l-għodda prinċipali ta' kull ġurnalist, ċertament ma jistax jingħad l-istess ghad-Direttur Maniġerjali li l-vesti tiegħu huma ta' tmexxija maniġerjali tas-socjeta' u mhux xogħol ġurnalistiku. Hu stess jispjega kif l-istess soċjetà' tagħmel distinzjoni bejn it-tmexxija ta' l-azjenda u l-Bord Editorjali u hekk għandu jkun.

Iżda f'din is-sitwazzjoni dan ma sarx, u għalhekk id-Direttur Maniġerjali kien żbaljat meta ħallat ir-rwol tiegħu ma' dik ta' ġurnalist u uża l-għodda tas-sorsi li anqas ma kienu magħrufa lilu stess biex a bazi tagħhom jitkeċċa r-rikorrenti.

Anqas ma hija kredibbli l-asserzjoni tad-direttur maniġerjali li għaliex l-atmosfera dak iż-żmien fil-pajjiż kienet tensa u b'konsegwenza in-*news room* kienet, simbolikament "on fire" kienet liċenzja biex il-prinċipal jinjora l-ftehim kollettiv. Meta ftehim kollettiv jagħti l-fakultà lis-soċjetà' biex tissospendi mpjegat mix-xogħol sakemm isiru l-investigazzjonijiet neċessarji u smiegħ tal-każ, prinċipal tipiku kien jieħu din l-opportunita' biex simbolikament "*puts out the fire*" u jagħti ċans lilu nnifsu jinvestiga sewwa biex meta jieħu deċiżjonijiet serji bhal temm ta' impjieg mhux biss ikun moralment konvint imma legalment korrett.

Is-soċjetà hekk kellha tagħmel u naqset milli tagħmlu.

L-evidenza għal fini ta' proċess dixxiplinarju trid tkun waħda li hija relevanti u sostanzjata bi provi tanġibbli. Hekk biss jista' wieħed jikkunsidra tali evidenza bhala waħda serja u timmerita li tiġi sindikata bis-serjeta'. Jekk le, allura jkun biss għajdut u għalhekk ma jistgħux jittieħdu passi dixxiplinarji abbazi ta' l-għajdut.

Il-Kwistjoni dwar il-karattru tar-rikorrenti

Matul il-proċess tressqet evidenza ta' mġieba xejn kumplimentuża tar-rikorrenti lejn terzi fosthom nies li kien jiltaqa magħhom fil-ħajja pubblika u anki kollegi. Is-soċjetà' ħarġet diversi *charges* dwar xi uħud minnhom. Id-difiża tar-rikorrenti kienet li jew kien provokat jew xi ħadd naqsu fil-perkors tal-ħajja lavorattiva. It-Tribunal mhux sa jidħol fil-mertu ta' dawn l-inċidenti imma jrid jirrimarka li filwaqt li l-appellant huwa fil-libertà li jaddotta liema stil jixtieq fil-hajja lavorattiva tiegħu, dan id-dritt jieqaf mal-punt li jista' jinkiser id-dritt ta' oħrajn. Li r-rikorrenti jippretendi li ħaddieħor għandu joqgħod għal kummenti dispreġjattivi tiegħu għaliex hu jikkontendi li dak huwa l-istil tiegħu, turi arroganza u hija kompletament inaċċettabbli - ref Seduta 20 ta' Gunju, 2020. Din l-attitudni għamlet sitwazzjonijiet diġà diffiċli fuq il-post tax-xogħol aktar diffiċli.

Deċiżjoni

Wara li t-Tribunal eżamina u evalwa d-dikjarazzjoni tal-każ, testimonjanzi, dokumenti u sottomissjonijiet tal-partijiet u wara konsiderazzjoni ta' dawn, it-Tribunal, wara li ħares lejn l-elementi tal-każ fit-totalita' u l-komplessita' taghhom, jiddeċiedi li r-rikorrent is-sur Ivan Camilleri kien terminat mix-xoghol inġustament u għalhekk mhux skont il-liġi.

Kumpens

It-Tribunal jordna kumpens mingħand is-soċjetà Allied Malta Newspapers plc lir-rikorrenti s-sur Ivan Camilleri s-somma ta' €171,569.00 (mija u wiehed u sebghajn elf, hames mija u disa' u sittin ewro) li nofsha titħallas fi żmien sitt xhur mid-data ta' din id-deċiżjoni u n-nofs l-ieħor jitħallas fi żmien sena minn din id-deċiżjoni.

Motivazzjoni tal-kumpens;

Basic weekly wages (FS3) 2017 €973.18 x 52 gimgha	€50,605.36
(FS3) 2018 €975.93 x 52 gimgha	€50,748.36
(FS3) 2019 €979.26 x 52 gimgha	€50,921.52
Average ta' sena fuq it-tliet snin ref folios 449-451	€50,758.41

It-Tribunal uża l-Extrapolated self-employment income
Ref folio 448 ghal perjodu 2020 – 2028 u wasal ghal figura ta' €238,566.00
(fejn huwa stmat li fl-2018 ikun lahaq id-dhul ta' €50,758.41)

Kalkoli finali-

Average yearly wage €50,758.00 x 9 snin	€456,822.00
Tnaqqas is-self-employment ghal 9 snin folio 448	€238,566.00
Differenza	€218,256.00
Jizdied il-bonuses statutorji ghal 9 snin	€ 4,613.00
	€222,869.00
Tnaqqas 25% bhala l-piz tar-responsabilta' tar-rikorrenti fil-kaz	€ 55,717.00
	€167,152.00
Danni morali (€1000 ghal kull sena mill-20 ta Dicembru 2019 jew parti minn sena)	€ 4,417.00
Total dovut mis-socjeta' lir-rikorrenti	€171,569.00

L-ispejjeż tal-kawża għad-debitu tas-soċjetà intimata jiġifieri l-Allied Newspapers plc.
.

It-Tribunal jiddikjara il-każ magħluq.

(iffirmat)

Is-Sur Joseph Gerada
Chairperson

VERA KOPJA

Graziella Spiteri
Ghas-Segretarja